

Bryggebladet har været lidt over 17 år om at producere 350 aviser, og det fejrer vi med dette mindre tillæg som en gave til vores læsere. De store aviser producerer det samme antal aviser i løbet af et år (og lidt mere), men vi har været lidt længere undervejs.

Bryggebladet er en anden størrelse end de store dagblade.

Bladet laves nemlig kun med to ugers mellemrum, med lidt længere pauser i julen, i påsken, i børnenes skoleferie og i sommermåneder. Det bliver til omkring 20 aviser per år.

Bladet produceres stort set af almindelige bryggeboer, som har lyst til at beskrive og fortælle om deres bydel. Ingen af skribenter-

ne og de praktiske grise hos os er fuldtidsbeskæftigede. Men vi bruger alligevel mange timer på at få avisen på gaden.

Sådan er det nu, og sådan var det også, dengang Bryggebladet kom på gaden for første gang den 23. marts 1993.

I modsætning til mange lokalaviser, som kun producerer en avis for at kunne sælge annoncer, sælger vi annoncer for at kunne udgive en avis.

Ikke desto mindre er et rigt butiksliv med til at skabe en levende bydel, og vi håber selvfølgelig, at vores annoncører får noget ud af at annoncere i Bryggebladet. Det er egentlig dem, der holder liv i avisen. Støt dem! De støtter os.

Men helt grundlæggende for Bryggebladet er at kunne sætte bryggeboernes synspunkter i centrum: Det skal helst handle om Bryggen.

At plante et træ

I vores sidste nummer havde vi en kort artikel om børn og forældre, der plantede træer på fælleden. Formålet med projektet var at vise børn, at de selv kan gøre noget aktivt for at mindske klimaforandringen. På landsplan blev der plantet 70.000 træer. Man regner med, at der på verdensplan vil blive plantet tolv milliarder træer i 2010.

Det er utroligt, hvad et par hænder kan gøre.

Det vigtigste er at være

aktiv og ikke at kigge på sidelinjen. Al menneskelig bestræbelse som sigter på et fælles gode bør værdsættes.

På de næste sider kan man læse Jean Gionos historie »Manden der plantede træer«. Der er ikke meget Bryggen over historien, men det er en beretning om, hvad en enkelt mand kan udrette i en levetid.

God læsning!

Bryggebladet ønsker at give en særlig tak til Preben og Grethe Thorup fra Forlaget Thorup, som har givet os tilladelse til at bruge deres oversættelse af bogen – mod at vi planter et træ på Bryggen.

Det gør vi snart.

Manden der plantede træer

Af Jean Giono

Oversat af Bert Blom

© Copyright Forlaget Thorup 1995

Fotos: Ricardo Ramirez

“En verden skal fødes under dine fodspor”.

SAINT-JOHN PERSE

For at en menneskelig karakter skal kunne åbenbare usædvanlige kvaliteter, må man være så heldig, at man er i stand til at iagttage dens optræden gennem mange år. Hvis denne optræden er blottet for al egoisme, hvis dens ledende motiv er en uforlignelig generøsitet, hvis det er fuldstændig sikkert, at der ikke ligger nogen tanke om belønning bag, og – yderligere – hvis den har sat sine synlige spor på denne jord, ja, så står man – uden risiko for nogen fejltagelse – foran en uforglemmelig karakter.

For omkring fyrretyve år siden foretog jeg en lang tur til fods over bjerghøj der – totalt ukendte for turister – i den meget gamle egn, hvor Alperne støder ned i Provence. Denne landsdel er mod sydøst og syd afgrænset af Duranceflodens mellemste løb, mellem Sisteron og Mirabeau; mod nord af Drôme-flodens øvre løb, fra dens udspring og helt til Die; mod vest af grevskabet Venaissins sletter og Ventouxbjergets udløbere. Den rummer hele den nordlige del af departementet Bases-Alpes, den sydlige del af Drôme-floden og en lille del af Vaucluse. Hele denne landsdel bestod – på den tid da jeg begyndte på min lange vandring gennem disse øde egne – af ufrugtbar og farveløs jord, beliggende i 1200 til 1300 meters højde. Intet andet end vild lavendel kunne gro der.

Jeg krydsede området på dets bredeste sted, og efter

tre dages vandring befandt jeg mig i et trøstesløst landskab uden sidestykke. Jeg slog lejr tæt ved sporene af en forladt landsby. Jeg var løbet tør for vand dagen før og var således tvunget til at finde noget. Disse klynger af huse antydede – endskønt i ruiner som et gammelt gede-hamsebo – at der engang måtte have været en kilde eller en brønd her.

Der havde virkelig været en kilde, men den var udtørret. De fem eller seks huse, uden tage, gnavede af vind og regn, og det lillebitte kapel med dets smuldrende tårnspir stod rundt om ligesom huse og kapeller i levende landsbyer, men alt liv var forsvundet.

Det var en fin junidag, funklende og solrig, men over dette ubeskyttede landskab, højt på himlen, blæste vinden med utålelig vildskab. Den knurrede over husenes ådsler som et rovdyr, der bliver forstyrret under måltidet. Jeg så mig nødsaget til at flytte min lejr.

Efter fem timers vandring havde jeg stadig ikke fundet vand, og der var intet, der kunne indgive mig håb om at finde noget. Alt omkring mig var af samme tørhed, det samme grove græs. Jeg syntes, jeg så et glimt i det fjerne af en lille sort, opretstående silhuet og tog det for at være stammen af et enligt træ. Jeg begyndte i hvert fald at gå hen imod det. Det var en hyrde. Tredive får lå rundt om ham på den bagende jord.

Han gav mig en slurk af

sin feltkalabas og tog mig – lidt senere – med hjem til sit hus i en fold på sletten. Han trak sit vand – udmærket vand – op fra en meget dyb, naturlig brønd, oven over hvilken han havde konstrueret en primitiv håndvinde.

Denne mand var af få ord. Dette er en vane blandt dem, der lever alene, men man fornemmede, at han var sikker på sig selv og var tillidsfuld i troen på sig selv. Noget sådan var uventet i dette gølle landskab. Han boede ikke i en hytte, men i et rigtigt hus bygget af sten. Det bar tydeligt vidnesbyrd om, hvordan han ved egne anstrengelser havde fået skik på den ruin, han havde fundet der ved sin ankomst. Hans tag var stærkt og sundt. På dets tagsten skabte vinden lyden af havet mod stranden.

Der herskede orden på stedet, opvasken var ryddet af vejen, gulvet var fejlet, hans riffel smurt; hans suppe kogte over ilden. Endvidere bemærkede jeg, at han var omhyggeligt barberet,

alle hans knapper var solidt syet i, og hans tøj var blevet istandsat med den pertentlige omhu, der gør istandsættelsen usynlig.

Han delte sin suppe med mig, og bagefter, da jeg bød ham af min tobakspung, fortalte han mig, at han ikke røg. Hans hund, der var lige

så stille som han, var venlig uden at være krybende.

Det var fra første færd indforstået, at jeg skulle tilbringe natten der; den nærmeste landsby lå stadig mere end halvanden dags vandring derfra. Og desuden var jeg fuldkommen fortrolig med arten af de sjældne landsbyer i denne egn. Der var fire eller fem af dem spredt i god afstand fra hinanden på disse bjergskråninger, beliggende mellem blege egetykninger ved vognruternes ydergrænser. De var beboede af kulsviere, der udelukkende levede af at brænde trækul. Det var landsbyer, hvori man levede et dårligt liv. Familierne var stuvet sammen i et klima, der er usædvanlig barskt både sommer og vinter, og kunne ikke undgå uophørlige sammenstød mellem stærke personligheder. Irrationel ærgerrighed nåede overdrevne proportioner i et vedvarende ønske om flugt.

Mændene kørte deres vognladninger med trækul til byen og vendte derpå tilbage. Selv de sundeste karakterer brød sammen under det vedvarende slid.

Kvinderne plejede deres klager. Der var kappestrid om alting; om prisen på trækul såvel som om en stol i kirken, om uforenelige dyder såvel som om uforenelige laster lige såvel som den uafledelige kamp mellem dyd og last. Og over det hele var vinden – også uafledelig – til at raspe på nerverne. Der var epidemier af selvmord og hyppige tilfælde af sindssyge – sædvanligvis morderiske.

Hyrden, der ikke røg, hentede en lille sæk og hældte en dyng agern ud på bordet. Han begyndte at undersøge dem, én for én, med stor koncentration, idet han skilte de gode fra de dårlige. Jeg røg min pipe. Jeg tilbød at hjælpe ham. Han fortalte mig, at det var hans job. Og ved at se den omhu, han helligede sin opgave, insisterede jeg faktisk ikke. Det var hele vor konversation. Da han havde lagt en tilstrækkelig stor dyng agern til side, talte han dem op ti ad gangen, mens han samtidig fjernede de små og dem, der var ubetydeligt rev nede, for nu udsatte han dem for en nøjere undersøgelse. Da han således havde udvalgt et hundrede perfekte agern, holdt han inde, og vi gik i seng.

Samværet med denne mand var fredfyldt. Den næste dag spurgte jeg, om jeg måske kunne hvile ud hos ham en dags tid. Han fandt det helt naturligt – eller, for at være mere nøjagtig, han gav mig det indtryk, at intet kunne overraske ham. Hvilken var ikke absolut nødvendig, men jeg var interesseret og nysgerrig og ønskede at vide mere om ham. Han åbnede folden og førte sin flok til græsning. Før han gik, kastede han sin lille sæk med de omhyggeligt udvalgte og optalte agern i en spand vand.

Jeg lagde mærke til, at han som stav bar en jernstang så tyk som min tommelfinger og cirka halvanden meter lang. Jeg bestemte mig for at »hvile«, mens jeg gik, og

fulgte derpå en sti parallel med hans. Fårenes græsgang lå i en lille dal. Han efterlod hunden som opsyn for den lille flok og klatrede henimod, hvor jeg stod. Jeg var bange for, at han skulle irettesætte mig for min indiskretion, men hans ærinde var et helt andet: Denne vej var den, han skulle følge, og han inviterede mig til at ledsage sig, såfremt jeg ikke havde noget bedre at tage mig til.

Han klatrede op til toppen af højderyggen omkring to hundrede meter borte. Der begyndte han at drive sit jernspyd ned i jorden, idet han lavede et hul, i hvilket han plantede et agern; hvorpå han fyldte hullet op igen. Han plantede egetræer. Jeg spurgte ham, om jorden tilhørte ham. Han svarede nej. Om han vidste, hvem der ejede den. Det gjorde han heller ikke. Han antog, at det var fælles ejendom, eller at den måske til hørte folk, der ikke bekymrede sig om den. Han var ikke interesseret i at finde ud af, hvem der ejede den. Han plantede sine hundrede agern med den største omhu.

Efter middagsmåltidet genoptog han sin beplantning. Jeg formoder, at jeg har været temmelig påtrængende i min udsørgen, for han svarede mig. I tre år havde han plantet træer i dette vildnis. Han havde plantet et hundrede tusinde. Af de hundrede tusinde havde tyve tusinde spiret. Af de tyve tusinde forventede han stadig at miste halvdelen til gnavere eller til Forsynets

uforudsigelige planer. Tilbage blev der så ti tusinde egetræer til at gro, hvor intet andet havde groet før.

Da var det, at jeg begyndte at spekulere på denne mands alder. Han var tydeligvis over halvtreds. Femoghalvtreds, fortalte han mig. Hans navn var Elzéard Bouffier. Han havde engang haft en gård i lavlandet. Der havde han levet sit liv. Han havde mistet sin eneste søn, derefter sin kone. Han havde trukket sig tilbage til sin ensomhed, hvor hans fornøjelse var at leve i ro og magt med sine får og sin hund. Det var hans opfattelse, at dette landskab var døende under mangelen på træer. Han tilføjede, at da han ikke selv havde nogen særlig presserende opgave her i livet, havde han besluttet at råde bod på denne tingenes tilstand.

Da jeg på den tid, til trods for min ungdom, førte et ensomt liv, vidste jeg, hvor nænsomt man skulle behandle ensomme sjæle. Jeg begik imidlertid en fejl. Min store ungdom drev mig til at overveje fremtiden i relation til mig selv og til en vis søgen efter lykke. Jeg fortalte ham, at om tredive år ville hans ti tusinde egetræer være pragtfulde. Han svarede helt enkelt, at såfremt Gud bevilgede ham livet, ville han på tredive år have plantet så mange flere træer, at disse ti tusinde ville være ligesom en dråbe i havet.

Desuden studerede han allerede nu genbeplantningen af bøgetræer og havde

en planteskole med frø dyrket fra bog tæt ved hans hus. Frøene, som han havde beskyttet mod sine får med et ståltrådshegn, var meget smukke. Han overvejede også at plante birketræer i dalstrøgene, hvor – fortalte han mig – der var en vis mængde fugtighed nogle få meter under jordens overflade.

Den næste dag skiltes vore veje.

Det følgende år, 1914, startede Første Verdenskrig, i hvilken jeg var involveret de næste fem år. En infanterist havde næppe tid til at reflektere over træer. For at holde mig til sandheden, så havde sagen selv ikke gjort noget dybere indtryk på mig; jeg havde overvejet den som en hobby, en frimærkesamling, og glemte den.

Da krigen var forbi, fandt jeg mig selv i besiddelse af en lillebitte demobiliseringsbonus og et uhyre stort ønske om at indånde frisk luft for en stund. Det var ikke med noget andet mål for øje, at jeg igen tog vejen om ad de gøldede højdrag.

Egnen havde ikke ændret sig. Ikke desto mindre skimtede jeg hinsides den forladte landsby i det fjerne en slags grålig tåge, der dækkede bjergtoppene ligesom et tæppe. Siden dagen før var jeg igen begyndt at tænke på hyrden, der plantede træer. »Ti tusinde egetræer«, tænkte jeg, »optager sandelig en hel del plads«.

Jeg havde set for mange mænd dø i løbet af disse fem år til, at det ikke var vanskeligt at forestille mig, at Elzéard Bouffier var død, især da man i tyveårs alderen betragter mænd på halvtreds som gamle mænd, der ikke har andet at foretage sig end at vente på at dø. Han var ikke død... Det var en kendsgerning, at han i høj grad var levende. Han havde skiftet arbejde. Nu havde han kun fire lam, men i stedet et hundrede bikuber. Han havde skaffet sig af med fårene, fordi de udgjorde en trussel mod hans unge træer. For, fortalte han mig – og jeg konstaterede det ved selvsyn – krigen havde overhovedet ikke forstyrret hans arbejde. Han havde uforstyrrelig fortsat med at plante.

Egetræerne fra 1910 var da ti år gamle og højere end både ham og mig. Det var et imponerende syn. Jeg var bogstavelig talt målløs, og da han ikke sagde noget, tilbragte vi hele dagen med at gå i tavshed gennem hans skov. I tre sektioner målte den elleve kilometer i længden og tre kilometer på dens bredeste sted. Når du nu husker på, at alt dette var udsprunget fra en eneste mands hænder og sjæl – uden tekniske hjælpemidler – så forstår du, at mænd kan være lige så effektive som Gud i andre riger end ødelæggelsens.

Han havde forfulgt sin plan, og bøgetræer så høje som til min skulder, udspreddt lige så langt som øjet kunne række, bekræftede

det. Egetræerne var kraftige og havde passeret den alder, hvor de var prisgivet gnaverne; hvad selve Forsynets planer angår – om eventuelt at ødelægge det skabte værk – var det nu nødvendigt for ham at rette henvendelse til potentielle fremtidige cykloner om at blive holdt skadesløs. Han viste mig pæne klynger af birketræer plantet fire årtidligere – det var altså i 1916, da jeg havde kæmpet ved Verdun. Han havde sat dem ud i alle dalstrøgene, hvor han havde gættet – helt rigtigt – at der var fugtighed næsten helt oppe ved jordens overflade. De var

lige så fine som unge piger og virkelig godt anlagt.

Skabelse syntes at gribe om sig i en slags kædereaktion. Han bekymrede sig ikke om det. Han var fast besluttet på at forfølge og udføre sin opgave – helt enkelt. Men da vi gik tilbage og nærmede os landsbyen, så jeg vand flyde i bække, der havde været udtørrede siden mands minde. Dette var det mest imponerende resultat af kædereaktion, jeg havde set. Disse udtørrede flodlejer havde engang for længe siden flydt over med vand. Nogle af de triste landsbyer, jeg nævnte før, var blevet bygget på grunde med antikke græsk-romerske bebyggelser af hvilke,

der stadig var spor; og arkæologer, som forskede der, havde fundet fiskekroge der, hvor cisterner – i det tyvende århundrede – var nødvendige for at sikre bare en lille forsyning af vand.

Også vinden spredte frø. Ligesom vandet dukkede op igen, sådan dukkede også piletræer, siv, enge, haver og blomster op igen, tillige med et vist formål med at være i live.

Men forvandlingen fandt sted så gradvis, at den blev en del af et mønster uden at forårsage nogen forbavelse. Jægere, der trængte ind i vildnisset under forfølgelsen af harer eller vildsvin, havde naturligvis lagt mærke til den pludselige opvækst af små træer, men havde tilskrevet det et af naturens luner på denne jord. Det er grunden til, at ingen blandede sig i Elzéard Bouffiers værk. Hvis han var blevet opdaget, ville han have mødt modstand. Han kunne ikke blive opdaget. Hvem i landsbyerne eller i forvaltningen kunne have drømt om en sådan udholdenhed i en så storslået og ædel handling?

Fra og med 1920 er der aldrig gået mere end et år mellem mine besøg hos Elzéard Bouffier. Jeg har aldrig set ham vige eller tvivle. Og dog, Gud skal vide, at selvsamme Gud står bag. Jeg har ikke ført regnskab over hans skuffelser. Man kan imidlertid sagtens forestille sig, at for at opnå et lignende vellykket udfald er det nødvendigt at overvinde al modgang; at for at sikre

sejren for en sådan passion er det nødvendigt at tage livtag med desperationen. I løbet af et år havde han plantet mere end ti tusinde ahorn. De var alle gået ud. Året efter havde han opgivet ahornene for at genplante bøgetræerne, der faldt endnu heldigere ud end egetræerne.

For at have noget der ligner en præcis forestilling om denne enestående karakter, må man ikke glemme, at han arbejdede i total ensomhed: Så total – at han, hen imod afslutningen af sit liv, mistede vanen med at tale. Eller måske forholdt det sig sådan, at han ikke fandt det nødvendigt at tale.

I 1933 modtog han besøg af en betuttet skovfoged. Denne funktionær bekendtgjorde ham med et forbud mod at tænde ild udendørs af frygt for at bringe opvæksten af den naturlige skov i fare. Det var første gang, fortalte manden ham naivt, at man nogensinde havde hørt om og set en skov, der voksede op af egen drift. På den tid var Bouffier ved at plante bøgetræer på et sted beliggende omkring tolv kilometer fra hans hus. For at undgå at rejse frem og tilbage – på det tids punkt var han femoghalvfjerds – planlagde han at bygge en stenhytte midt i planteringen. Det gjorde han så det følgende år.

I 1935 kom der en hel delegation fra regeringen for at undersøge den naturlige skov. Der var en høje-

restående embedsmand fra Skov- og Naturstyrelsen, en deputeret samt en del skovteknikere. Der var en hel del ineffektiv snak. Det blev bestemt, at noget måtte der gøres, og – heldigvis – blev der ingenting gjort undtagen den eneste ting, der kunne hjælpe: Hele skoven blev placeret under statens beskyttende vinger, og det blev forbudt at brænde trækul. For det var umuligt ikke at blive indfanget af skønheden ved disse unge træer i deres fulde flor, og de kastede endog deres fortryllelse over den deputerede selv.

Mellem delegationens forstfolk befandt sig en af mine gode venner. Ham forklarede jeg mysteriet. En dag den følgende uge gik vi sammen hen for at besøge Elzéard Bouffier. Vi fandt ham hårdtarbejdende omkring tyve kilometer fra det sted, hvor inspektionen havde fundet stedet.

Denne forstmand var ikke min ven for ingenting. Han var opmærksom på værdier. Han vidste, hvordan man tav stille. Jeg afleverede de æg, jeg havde medbragt som gave. Vi tre delte vores frokost mellem os og tilbragte adskillige timer med ordløse betragtninger i omegnen.

I den retning vi var kommet fra, var skråningerne dækket af seks til syv meter høje træer. Jeg huskede, hvordan landskabet havde set ud i 1913: En ørken. Fredfyldt, regulært slid, den kraftige bjergluft, nøjsomhed og – fremfor alt – åndens klarhed havde udstyret denne gamle mand med et ærefrygtindgydende helbred. Han var en af Guds atleter. Jeg spekulerede på, hvor mange flere hektarer land han ville kunne nå at

dække med træer.

Før vi tog derfra, fremkom min ven simpelthen bare med et kortfattet forslag om visse arter af træer, som jorden her syntes at være særlig egnet til. Han insisterede ikke på at få sit synspunkt ført igennem. »Af den meget enkle grund«, fortalte han mig senere, »at denne gode mand ved meget mere om det, end jeg gør«. Efter en times vandring – og efter at have vendt det i sine tanker – tilføjede han: »Han ved meget mere om det end nogen som helst anden. Han har opdaget en vidunderlig måde at blive lykkelig på!«

Det var takket være denne embedsmand, at ikke alene skoven, men også Elzéard Bouffiers lykke blev beskyttet. Han overdrog opgaven til tre skovløbere og skræmte dem til at forblive fast afvisende over for alle de flasker vin, som kulsvierne kunne og ville tilbyde dem.

Den eneste alvorlige fare for arbejdet dukkede op i løbet af Anden Verdenskrig. Eftersom bilerne kom til at køre på gasgeneratorer (generatorer opfyret med brænde), var der aldrig tilstrækkeligt med træ. Man var begyndt at fælde blandt egetræerne fra 1910, men disse områder lå så langt fra enhver jernbane, at foretagendet endte med at blive urentabelt set fra et finansielt synspunkt. Det blev derfor opgivet. Hyrden havde hverken set eller mærket noget til det. Han befandt sig på et sted cirka tredive kilometer derfra, og her fortsatte han fredfyldt sit arbejde, idet han ignorerede Anden Verdenskrig, som han havde ignoreret den første.

Jeg så Elzéard Bouffier

for sidste gang i juni 1945. Han var da syvogfirs år gammel. Jeg var igen startet langs ruten gennem ødemarken. Men nu – til trods for den uorden krigen havde efterladt landet i – var der en bus, der kørte mellem Durance-dalen og bjerget. Jeg tilskrev den omstændighed, at jeg ikke længere genkendte omgivelserne fra mine tidligere vandring, den forholdsvis hurtige transport. Det forekom mig også, at vejen førte mig gennem nyt territorium. Det var navnet på en landsby, der overbeviste mig om, at jeg virkelig befandt mig i den egn, hvor alt tidligere kun havde været ruiner og lutter tristhed.

Bussen satte mig af i Vergons. I 1913 havde denne lille landsby på en ti-tolv huse tre indbyggere. De havde været vilde skabninger, hadet hinanden, levet af at udsætte fælder, kun lidt fjernet – både fysisk og moralsk – fra det forhistoriske menneskes betingelser. Rundt om dem blev ærgrelser nær på rester af de forladte huse. Deres tilstand var hinsides alt håb. For dem var der intet andet i vente end døden – en situation, der sjældent er modtagelig for dyd.

Alt var forandret. Selv luften. I stedet for de barske, tørre vinde, der plejede at angribe mig, blæste en blid brise, ladet med dufte. En lyd som af vand kom fra bjergene: Det var vinden i skoven. Mest forbavsende af alt; jeg hørte den virkelige lyd af vand, der plaskede ned i et bassin. Jeg så, at der var blevet bygget et springvand, at det flød frit, og – hvad der berørte mig mest – at nogen havde plantet et lindetræ ved siden af det, et lindetræ, der må have været fire år gammelt, allerede i

fuld løvpragt, det ubestridelige symbol på genopstandelse.

Vergons bar desuden vidnesbyrd om slid af den forpligtende slags, hvor håb er påkrævet. Så håbet var vendt tilbage. Ruinerne var ryddet af vejen, brøstfældige mure revet ned og fem huse restaureret. Landsby-

en rummede nu otteogtyve indbyggere, fire af dem var unge gifte par. De nye huse, pudsede og nykalkede, var omgivet af haver, hvor grøntsager og blomster groede i en slags ordnet forvirring, kålhoveder og roser, porrer og løvemund, selleri og anemoner. Nu var det en landsby, man havde lyst til at leve i.

Fra dette sted gik jeg til fods. Krigen, der lige var sluttet, havde endnu ikke tilsluttet livets fulde blomstring. Men Lazarus var steget op af graven. På bjergets lavereliggende skråninger så jeg små marker med byg og rug; dybt nede i de snævre dale var engene ved at skifte farve til grønt.

Siden da har det kun taget otte år for at få egnen til at blusse af sundhed og velstand. På pladsen med ruinerne – som jeg havde set i 1913 – ligger nu pæne, hvidkalkede gårde, som vidnesbyrd om et lykkeligt og komfortabelt liv. De gamle floder, nær af den regn og sne, som skoven bevarer, flyder igen. Deres vand er blevet kanaliseret. På hver eneste gård, i ahornslunde, flyder springvand over på tæpper af frisk mynte. Lidt efter lidt er landsbyerne

blevet genopbyggede. Folk fra sletterne, hvor jorden er kostbar, har slået sig ned her, medbringende ungdom, liv og eventyrets ånd. Langs vejene møder du varmhjertede mænd og kvinder, drenge og piger, som forstår at more sig og har genvundet lysten til at tage på skovtur. Når man regner med den tidligere befolkning, helt uigenkendelig nu, hvor de lever i bekvemmelighed, er der mere end ti tusinde mennesker, der skylder Elzéard Bouffier deres lykke.

Når jeg tænker på, at én mand, kun udstyret med sine egne fysiske og moralske ressourcer, var i stand til

at bevirke, at dette Kanaans land sprang ud af ødemarken, er jeg trods alt overbevist om, at menneskeheden er beundringsværdig. Men når jeg funderer over, hvad det må have krævet af åndelig, ufejlbarlig storhed og stædig udholdende viljekraft og hårdnakkethed for at opnå dette resultat, bliver jeg grebet af en umådelig respekt for den gamle og uuddannede bonde, som var i stand til at fuldende et arbejde, der er en Gud værdig.

Elzéard Bouffier døde fredeligt i 1947 på hospitet i Banon.

FAKTA

■ Om historien
Oversætteren Bert Blom skriver om udgivelsen af »L'homme qui plantait des arbres«: Novellen blev skrevet i begyndelsen af 1950'erne på opfordring af et stort amerikansk tidsskrift. Redaktionen bad Giono skrive om en person, der havde levet op til hans idealer og gjort et uudsletteligt indtryk på ham. Fortællingen blev imidlertid afvist, fordi redaktionen ikke fandt betingelserne opfyldt, idet Giono havde skrevet om en fiktiv person. Et andet stort tidsskrift, Vogue, fandt imidlertid fortællingen fortræffelig og bragte den lettere bearbejdet i henholdsvis en fransk og en engelsk udgave i løbet af 1954. Siden er »Manden der plantede træer« kommet i adskillige udgaver på mange sprog, og flere glimrende illustrationer har givet deres bidrag til den store og fortjente udbredelse, fortællingen har fået over hele kloden. Kun få af Gionos bøger er oversat til dansk.

■ Om forlaget
Forlaget Thorup blev grundlagt i 1985. Forlaget udgiver fortrinsvis børne- og ungdomsbøger samt enkelte bøger for voksne. Forlaget Thorup ejes af bibliotekar Grethe Thorup og grafiker Preben Thorup, MGK. Flere af forlagets bøger er blevet præmieret, blandt andet har »Pige i to verdener« modtaget Kulturministeriets Initiativpræmie. »Manden der plantede træer« af Jean Giono blev oprindeligt udgivet på dansk i 1995.

Læs mere på www.forlaget-thorup.dk

